

העולם הזה, שבועון החרושות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, מל. 03-232262/3/4. תאריך: 136. • העורך הראשי: אורי אבנרי • עורך תבנית: יוסי שנין • רכז מערכת: שלמה פרנקל • עורכי כיתוב: תמי מוזמבין וג'ורג' נוימן • צלמי מערכת: ציון צפירי וענת סרגוסטי • עורכת דפוס: אהובה קרן • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רמי זכרתי • המודל: העולם הזה בע"מ • הדפסה: הדפוס החדש בע"מ, תל-אביב • הפצה: גר" בע"מ

ליי יני

בסיפרו "מאבקי" הפליג ארולף היטלר בשבוע התעמולה המודרנית. הוא התפאר בכך שתעמולה טובה יכולה להפוך יום לילה, ולילה ליום. כלומר: גם כאשר האדם רואה כמו עיניו שבוחר מאירה השמש, ניתן להביאו לכך שיאמין בכל ליבו כי זהו חושך. היטלר דיבר על התעמולה במדינה טוטאליטרית, שבה שולט השלטון על כל כליהתיקשות, שולח עיתונאים סרבניים למחנות ריכוז, מפעיל צנזורה קפדנית ומנע בעד האזרחים להאזין לשידורים זרים. מקובל היה להניח כי הרבר לא יתכן בחברה דמוקרטית, שבה קיימת עיתונות חופשית. חוששני שניסיון החיים במדינת-ישראל

דובר אבן דילמה

מפריך הנחה אופטימית זו. מתרחשים כאן דברים, שהם עניין למומחים לפסיכולוגיה ולתיקשות. יש בהם כדי לשנות לחלוטין את ההשקפה המקובלת בשטח זה.

הוכח כעליל כי ניתן לפתח גם במדינה דמוקרטית, בעלת עיתונות חופשית, מערכת של תעמולה וכיבוש ההופכת יום לילה, לילה ליום.

290 פיגועים בצפון

אם תעצור כיום ברחוב 100 אורחים ותשאל אותם: "מה קרה בגבול הצפוני בשנה שלפני מלחמת-הלבנון?" — ישיבו 99 מהם, כוודאות גמורה: "המחבלים הפציצו את היישובים בקטטיות כמעט בכל יום. הילדים ישנו כל הזמן במיקלטים. זה היה גיהינום".

אם תערון מישאל רומה בקריית-שמנה, תקבל תשובה רומה.

אף אחד מן המשיבים אינו משקר ביודעין. הכל מאמינים כיום שזה היה אכן כך.

אך האמת שונה לחלוטין. באותה שנה היה הגבול הצפוני שקט כפי שלא היה אי-פעם. לפחות מאז 1970. לא היו בו שום תקריות. אף ישראלי אחר לא נהרג. חוץ ממיקרה אחד, שבו הגיבו "המחבלים" כירי על הפצצה של חילהאוויר שלנו בלבנון — וגם אז הקפידו שלא לפגוע אף בנפש אחת — פשוט לא היו תקריות. היה קומץ של מיקרים שבהם חדרו חוליות לגבולות-המדינה, כנראה לצורכי מודיעין, מבלי לתקוף יעדים.

כל זה בעיקבות הסכם שביתת-הנשק, שהושג בין ישראל ואש"ף, באמצעות צד שלישי. אש"ף שמר בקפדנות על ההסכם, ויאסר ערפאת הצליח להפתע הכל להטיל את מרותו המוחלטת גם על אירגוני-הסירוב הפלסטיניים. אין ספק שהחשש מפני פלישה ישראלית ללבנון מילא תפקיד חשוב בקבלת מרות זו. אש"ף לא רצה לספק אמתלה להתקפה. לבסוף נמצאה האמתלה, כידוע, בנסיגת-התנקשות שנערך בלונדון על-ידי קבוצת אברנידאל, גוף טרוריסטי הפועל נגד אש"ף, ואשר לדעת פלסטינים רבים משרת את ממשלת-ישראל.

אם כן, איך נוצרה האגדה? כיצד זה מאמינים מאות אלפים בדבר שהוא שקר גס? חלק קטן משיטה זו התגלה השבוע, בחילופי-דברים בין דובר צה"ל, תתיאלוף יעקב אבן, ובין הכתב הצבאי של הארץ, זאב שיף. שיף התייחס להודעה של דובר צה"ל ב-6 ביוני 1982, יום הפלישה ללבנון. נאמר בה כי היו 290 פעולות מחבלים מאז הסכם הפסקת-האש בתאריך 24 ביולי 1981 — כלומר שאש"ף הפר את ההסכם (שהוא כלל לא היה צד בו, באופן רשמי) 290 פעמים באותם 11 חודשים.

איך הגיעה מערכת-הכינוש של אריאל שרון למספר דימוי זה? פשוט מאוד: נכללו בה תקריות בין אנשי אש"ף וכוחות יוניפי"ל בלבנון (1), יריות שירו כוחות אש"ף לעבר מטוסים ישראליים שהפציצו אותם בלבנון, ויריות של אנשי אש"ף לעבר ספינות חיל-הים שפעלו נגדם במימי לבנון. נכללו אנשי-אש"ף שנלכדו "צפונית לקיבוץ תניתה" (כלומר: בשטח לבנון) וירי של כוחות-אש"ף לעבר שטח ישראל בתגובה ישירה על הפגזתם בירי תותחי צה"ל. לשיא הגיעו הדברים כאשר צה"ל כלל ברשימה זו את כל הפגזים שנורו כירי כוחות-אש"ף ב-5 ביוני, למחרת הפצצה האדירה שערכו מטוסינו כביירות, כביכול כתגמול על ההתנקשות בלונדון. כל פגז כזה נמנה כהפגזת הסכם.

כל זה לא פורט, כמוכח, בהודעה המקורית של דובר-צה"ל, כיום שבו נשלחו חיילי צה"ל ללחום ולמות בלבנון. הם יצאו באמונה שאכן שרר בגבול הצפוני מצב של גיהינום, ושהם מחרפים את נפשם כדי לשמור על "שלום הגליל".

עד כמה שזכור לי, לא חשף אף עיתון אחד בישראל, מלבד העולם הזה, מסכת-שקרים זו בשעה שהיה חשבו, כלומר בימים הראשונים של המלחמה. הדברים מועלים רק עתה, כניתוח-אחרי-המוות. מוות של הרבה אלפי בני-אדם, וביניהם כמעט 500 חיילי צה"ל.

דילמה נוראה

דובר-צה"ל, יעקב אבן, הוא אדם אהוד, תרבותי והגון. השבוע יצא להגן בלהט על אותה הודעת-כינוש מלפני שנה. הרבר מטיל אור על דילמה הנוראה שבה מוצא את עצמו אדם הגון, כאשר הוא מוצא את עצמו פועל כמערכת אשר בראשה עומדים אנשים כמו אריאל שרון ורפאל איתן. נראה שזהו מבוי סתום ללא מוצא.

בלי משוא פנים

כתבת השער הקודם: רופאים במצור

יורם ארידור מתקוטט עם אליעזר שוסטק ואוחז בצווארו של מנחם בגין, והרוסאים, שנאלצו לנקוט בצעד-דייאווש, אומרים: "השביתה היא פצצת-זמן, והשעון ממשיך לתקתק".

קלקלת מילחמה

גם הסנגורים של מדיניות האוצר וגם מבקריה הצעקניים ביותר אינם מעיזים לומר את האמת: הדרדרות המשק נגרמה על-ידי המלחמה הבוזבת והממושכת בלבנון.

שומרים

נגד חלשים

זו התעללות סאדיסטית לשמה. מאשים הפרקליט התל-אביבי אהרון שלנגר, המטפל בתלונתם של מועלים ערביים שהוכו בוז וחושפלו על-ידי שוטרים.

שחקו לבדו

בוויזוי אישי העולם הזה מספרת מרים גבריאל על ריגעי שפל הצלחה של שחקנית-תיאטרון, על מאבקה להשיג תפקידים על נישואיה וירישיה ומכירתה בכל זאת: לא טוב היות האדם לבדו.

שער אחרי: סכין בלב

ראש הכנסיה הרוסית בירושלים, דוחה את גירסת המישטרה בפרשת הרצח, וטוען: "הסבין שחדרה השבוע לליבות שתיים מאחיותינו, חדרה לליבו של כל נוצרי בעולם".

מהפכים סטודנטיאליים

באוניברסיטת חיפה התחוללה מהפכה: אנשי התחייה ואנשי ר"ח, בני עיריות-פיתוח, שכונות מצוקה וכפרים ערביים הקימו קואליציה שניצחה בבחירות לאגודת הסטודנטים, ובת"א ניצחה קואליציה של העבודה והשמאל, אחרי מאבק מתוח.

סרבני מיפקד

מהן הרכיבים המתחכמות שמצאו אזרחים רבים כדי להתחמק ממיפקד, האוכ' לוסין שנפתח השבוע, הכולל חריזה לתחום הפרט?

לא רק הומוסקסואלים

כל גבר עלול להיפגע במחלה המיסתורית, הקרויה, תיסמונת הומוסקסואלים, קובעים הרופאים.

רעל במישפחה

האב האשים את בתו שהיא מנסה להרעיל אותו — לכן דקר למות אותה ואת אמה. בבית-המישפט הוא הציג שקית-ניילון מלאת דם, כדי להוכיח שמשיכים לרדוף אותו ולהתנכל שוב בחייו.

תומרקין על כל העולם

לקראת יום-הולדתו החמישים, שופך יגאל תומרקין את ליבו בעסיסיות — על בני-מישיפתחתו על חבריו ומבריו וגם על מנהיגי המדינה.

ילד-טוב כנסת

הח"כ הטרי חיים רמון מספר לענת סרגוסטי על נעוריו בשטח הגדול ביפו ועל פעילותו בוועד הכיתה, סוקר את הקריירה שלו במפלגת-העבודה ומסביר כיצד ניתן להלך לצדי התלם.

סיפור קלאסי

הפעם זה קרה באילת: גבר לבוש תחתונים נראה מתרוצץ במיטת דרונות המלון לאחר שברח מחדר לא לו.

משעמם קאן

הפרסים הענקי והקהל המשועמם התפזרו. יוחזק על הספיטל בקאן, ועל שעוריות-הזוטא ועל שהתרחש מאחורי הקלעים.

הנשיא והמיזודה

אנשי ההוצאה לפועל עיקלו מכר נתי'לקס עתיקה במשרדי טארום, חברת-התעופה הרומנית, והנשיא הרומני ניקולאי צ'אושסקו ועם. הכל כנגלל מיזודה שבארה לזוג ישראליים כטיסה חזרה מחופשה שבילו ברומניה.

המדורים הקבועים:

28	הדרוסקום — מזל תאומים	4	תשקיף במדינה
31	יומן אישי	5	תמזורים הנדון
33	השבון עובר ושב	10	מה הם אומרים — יחושפט הרכבי, אדית אסטרוק, יצחק בן-נר, יצחק אופק, דבורה עומר ודויד תגר
38	לילות ישראל	11	אנשים בלונים פורים
42	רחל המרחלת	12	מיכתבים תשבץ
46	זה וגם זה	16	
52	חלון ראווה	18	
54	נמר של נייר	21	
56	זה היה העולם הזה שהיה	22	
59	שידור	24	
60	מיכתב שידורים		
62	ספורט		
74	אתה והשקל		